

יוהכ"פ: נעילה: אתה נותן יד לפושעים, וימנך פשוטה לקבל שבים וכו'

ש ש ש ש ש ש ש

אתה בחרתנו מכל העמים. אהבת אותנו ורצית בנו. ורוממתנו מכל הלשונות. וקדשתנו במצותיך. וקרבתנו מלכנו לעבודתך. ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת: ותתן לנו ה' א' באהבה את יום הכפרים הזה למחילה ולסליחה ולכפרה ולמחל בו את כל עונותינו וכו'.

ר' עזריה בשם ר' יהודה בר' סימון אומר: **משל למלך שהיה לו פרדס נטוע שורה של תאנים ושל גפנים ושל רמונים ושל תפוחים, ומסר לארס והלך לו. לאחר ימים בא המלך והציץ בפרדס לידע מה עשה, ומצא מלא חוחין ודרדרין. הביא קצצים לקצו, והציץ באותן החוחין וראה בו שושנה אחת של ורד. נטלה והרים בה ושבת נפשו עליה. אמר המלך: בשביל שושנה זו ינצל כל הפרדס.** כך כל העולם כולו לא נברא אלא בשביל תורה. לאחר 26 דורות הציץ הקב"ה בעולמו לידע מה עשה, ומצא מלא מים במים: דור הפלגה מים במים, דור אנוש מים במים [מתחלה היה הים הזה יבשה, ועמדו דורו של אנוש והקעיסו לפניו באז [שמות רבה טז]], דור המבול: מים במים, דור הפלגה מים במים [אין ויפץ אלא ויפץ, הציץ 30 משפחות [בראשית רבה לח]], והביא קצצים לקצו, שנאמר ה' למבול יטב [ישעיה ה' מלך לעולם] [תהלים נט, י]. ראה בו שושנה אחת של ורד, אלו ישראל, ונטלה והריחה. בשעה שנתן להם עשרת הדברות, ושבת נפשו עליו, בשעה שאמר: [ויקהל ספר הברית ויקרא באזני העם ויאמרו כל אשר דבר ה'] נעשה ונשמע [שמות כד, ז]. אמר הקב"ה: בשביל שושנה זו ינצל הפרדס, בזכות התורה וישראל ינצל העולם [ויקרא רבה כג, ג].

מופרשת ומובדלת מכל היקום, מוגנת ממגע אדם ומחרקים וזוחלים. מעטר גבעולה בקוצים, למניעת מגע זרים: [שררף אגן הסהר אל-יחסר המזג בטנך ערמת חטים] סוגה בשושנים [שה"ש ז, ג], גדורה ומסיגת בגדר שושנים: **די לה בגדר קל, ואין אחד מהם פורץ בו לכנס וכו' (רש"י), שאפילו כסוגה של שושנים לא יפרצו בהן פרצות.** והיינו דא"ל ההוא מינא לרב כהנא: אמריתו: נדה, שרי לייחודי בהדי גברא [משנשאו והיא לו פת בסלון]. אפשר אש בנעורת ואינה מהבהבת [לא נחוש להתפרצות כסיפתם, כשלונם]? א"ל: התורה העידה עלינו "סוגה בשושנים", שאפילו כסוגה של שושנים לא יפרצו בהן פרצות [סנהדרין ז, א]. סובביה יקנאו בהם, בקדושתם? הבל הבלים. נקוטו בידכם בקשתם רסן, ואף אתם תהיו בכללם. אין עבודתו שמורה לישראל. כל החפץ לקבל עולו, אף עמלקי, יבוא ויסתפח עליהם.

ש ש ש ש ש ש ש

מבול כילה עולם ומלואו. עולם מחליף בא משלשת בני נח. ביניהם: בגי שם עילם ואשור וארפכשד וליד וארם [בראשית י, כב]. גם הללו לקו בסחף תאוותיהם. עד הגיע אברהם, דור 20 לבריאה: ויאמר יהושע אל-כל העם פה-אמר ה' אלקי ישראל בעבר הנקר ישבו אבותיכם מעולם תרח אבי אברהם ואבי נחור ויעבדו אלהים אחרים: ואקח את-אביכם את-אברהם מעבר הנקר ואולך אותו בכל-ארץ כנען וארבה את-זרעו ואתן-לו את-יצחק [יושע כד, ב]. שושנה: ואתה ישראל עבדי יעקב אשר בחרתיך זרע אברהם אהבי [ישע' מא, ח].

[ציון יחודו של אשור מבני שם: וקוש ילד את-נמרד [הוא החל להיות גבר בארץ: הוא-היה גבר-ציד לפני ה' וכו'] מן-הארץ והוא יצא אשור ויבן את-נינוה ואת-רחבת עיר ואת-קלח: [ואת-רסן בין נינוה ובין קלח הוא העיר הגדלה] [בראשית י, ח-יב] כיון שראה אשור את בניו שומעין לנמרוד ומורדין במקום לבנות המגדל, יצא מתוכם [רש"י]. והשכירו לאשור, שזמן לנינוה את יונה לעוררם לתשובה [מדרש בראשית רבתי נח, ב], שלא מצינו כלל באומות. יועדה אך לישראל: ר' אהבה בר' זעירא: אמר אף התשובה [קדמה לבריאה] [בראשית רבה א, ד]].

ש ש אתה בחרתנו מכל העמים. אהבת אותנו ורצית בנו. ורוממתנו מכל הלשונות. וקדשתנו במצותיך ש ש

חזר בגויים, דחו קבלתה: ויאמר ה' מסיגי בא וזרח משעיר למו הופיע מקר פאלן ואתה מרבבת קדש מימיו אש דת למו [דברים לג, ב]. מכאן בחירתו, שושנה יחידה בכל החממה, שנבחרה, לא מגובהה, לא מיפיה, אלא דוקא מצניעותה, בודדת, מבקשת בידודה, הרחק מחברת חברותיה, שבעות רוגז וגאווה. בשביל שושנה זו ינצל הפרדס, כבחירתו בהר סיני, נמוך בהרים, [עלה גובהו משנבחר למעמד הנשגב].

מעין האהבה ההדדי בין הקב"ה לישראל: אתה האמרת היום להיות לך לאלקים וללכת בדרכיו ולשמר חקיו ומצותיו ומשפטיו ולשמע בקלו: וה' האמירך היום להיות לו לעם סגלה כאשר דבר-לך ולשמר כל-מצותיו [דברים ט, כח-כט], דרש רבי סימאי: בשעה שהקדימו ישראל "נעשה" ל"נשמע" באו ששים ריבוא של מלאכי השרת, לכל אחד ואחד מישראל, קשרו לו שני כתרים, אחד כנגד "נעשה" ואחד כנגד "נשמע". וכיון שחטאו ישראל, ירדו מאה ועשרים ריבוא מלאכי השרת, קשרו לו שני כתרים, אחד כנגד "נעשה" ואחד כנגד "נשמע" [שמות לו, ו]. וכו'. אמר ר"ל: עתיד הקב"ה להחזיר לנו, שנאמר: ופדונוי ה' ישבון ובאו ציון ברנה ושמחת עולם על-ראשם [ששון ושמחה] [ישעיה נסו: וגון ואנחה] [ישעיה ל, י], שמחה שמעולם על ראשם. א"ר אלעזר: בשעה שהקדימו ישראל "נעשה" ל"נשמע", יצתה בת קול ואמרה להן: מי גלה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשין בו? דכתיב: ברכו ה' מלאכיו גברי לם עשי דברו לשמע בקול דברו כדכתיב ה' בציון אלה למושב לו: זאת-מנוחתך עדיעד פה-אשכב כי אנתיה [תהלים קלב, יז-יח] למחול כתמיהם, להנחילם עוה"ב ב

נודה לקוננו, נצפה שיגאלנו עולמים, ישלח משיחו: יחס על-דל וגו' ונפשות אביונים יושיע [תהלים עב, יג], "יא בתשרי תשפ"ו ~ב~

[תהלים קג, כ]. **ברישא "עשי", והדר "לשמע"**. [נכספו לקבלה. טבעי לשמוע חוקיו לפרטיהם, לבחון קבלתם, וכשיראו לי הנהגת דבריו, יקנו חני, אקבל עולו, כדברי המין לרבא [להלן]. שמיעתם היא שמיעת מבחן. יחפצו בה? היותה נראית להם, טבעי שיעסקו בה ויקיימוה, כדרך האזרח המקיים רצון המחוקק.] [ולו נענו פסברת ההגיון, נשמע ונעשה, כבר לא זכאים לכתרים. כי ה"נשמע" תלוי ב"נעשה", ימצא חן, נקבל. ואם לא, נדחה תורתו].

א"ר חמא ברבי חנינא: מד"כ: **כתפולח בעצי היער [ן דודי בין הבנים בצל חמדתו וישבתי ופריו מתוק לחכי]** [שה"ש ב, ג]: למה נמשלו ישראל לתפוח? לומר לה: מה תפוח זה פרי קודם לעליו, אף ישראל הקדימו "נעשה" ל"נשמע". ההוא מינא [מין] דחזייה לרבא דקא מעין בשמעטא, [ומעומק עסוקו] ויתבה אצבעתא דידיה תותי כרעא וקא מייץ בהו, **וקא מבטן אצבעתיה דמא**. אמר ליה: **עמא פזיזא**, דקדמיתו פומייכו לאודנייכו. אפתי בפחזותייכו קיימיתו. **ברישא איבעיא לכו למשמע!** [תבחנו כדאיתם]. אי מציתו קבליתו, ואי לא, לא קבליתו! א"ל: אן דסגינן בשלימותא כתיב בן: תמת ישרים תנחם [משלי יא, ג]. הן אינשי דסגן בעלילותא כתיב בהו: וסלף בגדים ישדם [שם] [שבת פח, א-ב].

מפסגת רוממותם, **דרגת אדם קודם החטא**, ותחסרהו מעט מאלקים, **דרגת מלאך**: ורגליהם רגל ישרה [וכן רגליהם כן רגל עגל ונצצים קעין נחשת קלל] [יחזקאל א, ז] [רוב אברי אדם הם בזוגותיהם, לבטא נטיות סותרות ליצוריו, ומלאך אינו זקוק אלא לאחד, באין יצר מפתה נגד רצון קונו]. א"ר יהודה אמר רב: אדם הראשון מסוף העולם ועד סופו היה וכו' [ברוחניות]. כיון שפסח, הניח הקב"ה ידו עליו ומיעטו [סנהדרין לו, ב]. ככל שהמשקיף יתרומם מהקרקע, אופק השקפתו תגדל, היות והעולם הוא כדורי. תקלוט עינו מרחבים רבים יותר. ואדם, ביסודו, על סף שמים!

בהתקנת כתרי הר סיני: קרובים, נכספים לתורתו באו ששים ריבוא מלאכי השרת, די במלאך יחיד לשני כתרים, הגיעו לרוממות אדם קודם החטא, פיו ולבו שוים לקונו, אחודים ברצון אביהם שבשמים, שבו לרוממותם, טרום: וישמעלו את-קול ה' א' מתהלך בגן לרוח היום ויתחבא האדם ואשתו מפני ה' א' בתוך עץ הגן: ויקרא ה' א' אל-האדם ויאמר לו איכה [בראשית ג, ח-ז]. איך הוית? אתמול לדעתי, ועכשיו לדעתו של נחש: אתמול: מסוף העולם ועד סופו, ועכשיו: [ויתחבא] בתוך עץ הגן. א"ר אבהו בשם ר' חנינא: כתיב: ויהי קאדם עברו בגית שם בגדו בי [הושע ז, ז], המה כאדם הראשון: מה אדם הראשון: הכנסתיו לתוך גן עדן, וצויתיו ועבר על צויו, ודנתי אותו בשלוחין ובגרושין וכו', וקוננתי עליו [בלשון] איכה וכו': [איכה ישבה בדד העיר רבתי עם היתה קאלמנה רבתי בגוים שרתי במדינות היתה למס] [איכה א, א]. עד עתה היה לי לזוגי, לשעשועי, קויתי עמידתו עוד שעה קלה. נכספתי להעניקו, וכבר יתארח בביתי, במלוני, כל שכיזת תבל מוגשות לו כנסיו, צבאות מלאכי יעשו דברו וצרכיו. הכל ידמוהו אלי, ככותר פטפוטי מסייתם: כי ידע אלקים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלקים ידעי טוב ורע [בראשית ג, ה], [וכמ"ש במרגלים: [ו]נספרו-לו ויאמרו ב'אנו אל-הארץ אשר שלחתנו] וגם זבת חלב ודבש הוא וזה-פריה: וכתוב: אפס כיעז העם [הישב בארץ והערים בצרות גדלת מאד וגם-ילדי הענק ראינו שם] [במדבר יג, כ-כח], א"ר יוחנן משום ר' מאיר: כל לשה"ר שאין בו דבר אמת בתחילתו אין מתקנים בסופו [סוטה לה, א]], אדם הראשון יבנה היכלות בעוסקו בתורה, **כדרגת משה רבן: [רב ושמואל. חד אמר: חמשים שערי בינה נבראו בעולם] **וכולן ניתנו למשה, חסר אחד, שנאמר: ותחסרהו מעט מאלקים וכבוד והדר תעטרהו** [תהלים ח, ו] [ר"ה א, ב] [על משה, ואף לאדם טרם חטאו]. ואלו: **הבאים ישרש יעקב יציץ ופרח ישראל** [ומלאו פני-תבל תנובה] תני רב יוסף: אלו תלמידיו חכמים שבבבל, שעושין ציצין ופרחים לתורה. מפני מה גוים מזוהמין? שלא עמדו על הר סיני. שבשעה שבא נחש על חנה [דבר אל לבה [מהרש"א, אגדות, שם]] הטיל בה זוהמא, ישראל שעמדו על הר סיני: פסקה זוהמתן, גוים שלא עמדו על הר סיני: לא פסקה זוהמתן [תאוותם כבהמה] [שבת קמח-קמט]. ומשחטאו בעגל, החטאת ה"נעשה" פגמה ב"נשמע". כבר אינם שם, נזקקו לשני מלאכים לפרק כתרים.**

ש ש ש ש ש ש ש

ומעשה שהיה כך היה: מלך, בונה לו ארמון מפואר. כל חמדות עולם בו. מבקש להעשיר ולענג אדם, משול השושנה דלעיל. גם צוות בכיר ומלומד, מודרך בסדרת הכנתו לתפקיד הרם [פי הנה עליו גדול הוא לבריות פלם בהיותם משמשי האדם השלם המקדש בקדשתו ית']. **יום חנוכת הארמון מתקרב.** התכונה מגיע לשיא. והנה מגיע העת: היום הרת עולם. ואתה אדני המלך עיני כל-ישראל עליך להגיד להם מי יושב על-כסא אדני-המלך אחריו [מלכים א, כ]. העינים נשואות לדבר המלך, שיכתיר המאושר, המצופה לכבוד רם ונישא זה.

הנה הוא מגיע. כולם עוקבים אחריו. והנה הלה, תחת עסקו בדברים נעלים, בחר לדשדש בבוע, רפש וטיט. המלך מדוכא, כבש פניו בקרקע. כינס את יועציו, והללו יעצוהו "לסגור את הבסטה", הודעת התנצלותו, אכזבתו, ולהגדיר המהלך כולו כשגוי מראש.

המלך סנט ביועציו: לכם, הכל קל. בהינף יד בניתם, ובהינף יד תחריבו. השקעתי בדבר את מיטב כשרונות אדריכלי המדינה. השקעתי העידית שבעידית מתוצרת ארצי ומחצביה, גושי זהב יקרים ומזוקקים, פרקתי מהמדינה את לשד השמן, לטובת הרעיון.

פ ככתר ה' בציון אלה למושב לו: זאתמנוחתתי עדיעד פהאשכ כי אנתיה [תהלים קלב, יז-יח] למחול כתמיהם, להנחילם עוה"ב ב ב

נודה לקוננו, נצפה שיגאלנו עולמים, ישלח משיחו: יחס על-דל וגו' ונפשות אביונים יושיע [תהלים עב, ג], י"א בתשרי תשפ"ו ~ג~

המלך מבשר לאזרחיו בשורת התשובה: אנקוט גישה הפוכה: אקרא לו, אעמיד אותו על המצופה ממנו, תמורה ראויה להשקעתי בו, ואעמיד אותו על חדלונו. **אציע לו מפלט אציל, מענה מפתיע לצפיותי ממנו: תחת לשפטו בערכאה עליונה שיכריעוהו למות ולכליון,** אחתור לו חתירה, **מנהרה מתחת כסא כבודי, נתיב המלטות מכל התדמית הנוראה שזכה בו "ביושר".** אציע לו, להביע חרטה בצנעה, רחוק מעיני העם, **ואקבל תשובתו,** מבוסס על 3 עקרי התשובה: ודוי, חרטה וקבלה לעתיד. **יציאה לחיים חדשים.** לא בקלות כזו אשליך את כל המטענים בכל הממדים, לטובת אכילת כלבים, שרידים מפויחים במדמנות רפש והררי זבל מעופשים.

~ ~ ~ **הזדמנות חריגה ביום הקדוש: גישה חלקה, ישר לחיק מלך עולם, לבקש ליטושו** ~ ~ ~

רבי שמעלקא הורוביץ מניקלשבורג [תפ"ו-תקלח; כיום: מיקולוב, צכיה], בהגיעו לפתח ביהכ"נ טרם כל נדרי געה בבכי מר, וזעק פסוקי היום בדרכו לארון הקודש. **המשיל בבן מלך שסרח.** בבקשו גשתו לאביו לפייסו, **בלם אותו סריס אחד, מנע גישתו עד אביו.** ביום מן הימים הרחיק הסריס, רץ הנער לחיק אביו בבכי וחרטה על משובתו. אביו בגעגועיו **חיבקו בחיקו ונשקו ותשוב אהבתם כבראשונה.**

זעק מחדרי לו: ואמר רמי בר אבא: השטן: בחושבניה תלת מאה ושתין וארבעה [364] (דברים לב, א-ב). חומר עכור בעוכרנו, חוצץ לחון פני מלכנו. השטן מכתים דעתנו ומעשינו רק **364 יום בשנה, וביוכ"פ אינו נמצא.** אנא ננצל הזמן לרוץ לחיק מלכנו, **שיקבל תשובתנו.**

כִּי-בְיוֹם הַהוּא יִכְפֹּר עַל־יְכֶם לְטֹהַר אֲתָכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי ה' תִּטְהָרוּ (ויקרא טז, ל). טהרת נפש תושג בקבלה למסור נפש למען מצוות ה', נשמתנו תשוב למקור, **חלק אלוך ממעל, נכוין יחד: שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד** (דברים ו, ד) למסור נפש כאברהם בכבשן האש, ויצחק בעליתו עקוד על המזבח. נתאחד יחד לנשמתם. **שתילי תרומה שנטמאו, שתלן, טהרו מלטמא** (תרומות ט, ז), פנים חדשות באו לכאן, **שבים למקורם:** א"ר עקיבא: אשריכם ישראל, לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם, **אביכם שבשמים,** שנאמר: וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם [מכל טמאותיכם ומכל גלוזליכם אטהר אתכם] (יחזקאל לו, כה), ואומר: **מקוה ישראל ה'** [כל-עצבך יבשו וסורי בארץ יתלבו כי עזבו מקור מים-חיים אתה] (ירמ' יז, יג) מה מקוה מטהר את הטמאים, אף הקב"ה **מטהר את ישראל** (יומא פה, ב) [פשט: הוא תקות ישראל, מעוזם בכל צרה. ר' עקיבא דרש לטהרתם. [המשביע בטוב עדרך] תתחדש כנשר נעור'יכי [תהלים קה, ה]: נשר הנה שמחדש כנפיו ונוצה משנה לשנה. ויש מדרש אגדה על מין נשר, ששקשקין חוזר לנערותו (רש"י)]

~ ~ ~ **קיום מדינה מכריח תנאי חוק, להשרדות גרידא, מצריך הגנת האזרח, אכיפה חותכת, נטולת פשרות** ~ ~ ~
מדינה מחוייבת לקבוע אמות מידה לאזרחיה. **כולם מבקשים קיום הדדי,** אפשרויות מחיה, תנאי חברה סבילים. כללים נוקשים על עברות ממון, מעקב אחר פשעי אספסוף, גנבות ונזקים. לא יוכל השופט לנכות מעונש הפושע, מחמת אמירות חרטה וכיו"ב. בכך תעקור את כל המשמעת הציבורית. ר' חנינא סגן הפהנים אומר: הוי מתפלל בשלומה של מלכות, שאלמלא מוראה, איש את רעהו חיים בלעו (אבות ג, ב). קיום המדינה לאזרחיה יהפכו לבלתי סבילים. **ביום שעמוד המשפט יתערער אציע לידידי לנוס מהמקום.**

העולם רחב ידיים, ואם לא טוב לך כאן, נסה מזלך בארץ אחרת. אם נתקלת באדישות מול מעשי פשע, אל תגור כאן. לא לך ולא לשכנך יהיו תנאים כדאיים להשאר כאן. אף אם אתה שותף לפשעים, אין יכולת למגורך כאן, גם אתה לא חסין מפשעים חמורים.

~ ~ ~ **לא יוכל לותר לפושעים, אך יסד רגעי שיא שנתיים, להושיט ידו, להרימם, לטהר אתכם מכל חטאתיכם** ~ ~ ~
א"ר חנינא: כל האומר: הקב"ה ותרן הוא, ויתרו חיו, שנאמר: הצור תמים פעלו כי כל-דרכיו משפט [אל אמונה ואין עלו צדיק וישר הוא] [דברים לב, ד] (ב"ק ג, א).

ואיך נבקש כפרתו, נכריז היותו שותף לפשענו? **אתה נותן יד לפושעים, וימנך פשוטה לקבל שבים.** ותלמדנו וכו' **להתודות לפניך על כל עונותינו,** למען נחיד מעשך ידנו, ותקבלנו בתשובה שלמה לפניך וכו'. ואתה יודע שאחריתנו רמה ותולעה, לפיכך הרבית סליחתנו. [מה אנו. מה חסדנו. מה צדקנו. מה ישועתנו. מה כחנו. מה גבורתנו. מה נאמר לפניך וכו']. אתה הבדלת אנוש מראש, ותפירהו לעמוד לפניך. [כי מי יאמר לך מה תפעל, ואם יצדק מה יתן לך: ותתן לנו באהבה את יום הפפרים הזה] קץ ומחילה וסליחה על כל עונותינו, למען נחיד מעשך ידנו, ונשוב אליך לעשות חקי רצונך בלבב שלם. ואתה ברחמיך הרבים רחם עלינו, כי לא תחפוץ בהשחתת עולם, שנאמר: דרשו ה' בהמצאו קראהו בהיותו קרוב (ישעי' נה, ו), ונאמר: יעזב רשע דרכו ואיש און מחשבתי וישב אל-ה' וירחמהו ואל-אלקיני כי-ירבה לסלוח (שם ז). ואתה אלוך סליחות חנון ורחום, ארך אפים ורב חסד ואמת, ומרבה להיטיב. ורוצה אתה בתשובת רשעים ואין אתה חפץ במיתתם. שנאמר וכו': אמר אליהם חיי-אני נאם ה' א-ם-אחפץ במות הרשע כי אם-בשוב רשע מדרך ויהי שובו מדרכיכם הרעים ולמה תמותו בית ישראל: ונאמר: החפץ אחפץ מות רשע נאם ה' א' הלא בשובו מדרכיו ויהי (יחזקאל יח, כג): ונאמר: כי לא אחפץ במות המות נאם ה' א' והשיבו וחי' (שם לב): כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישראל בכל דור ודור, ומבלעדיך אין לנו מלך מוחל וסולח אלא אתה (נעילה).

~ ~ ~ **כִּי-בְיוֹם הַהוּא יִכְפֹּר עַל־יְכֶם לְטֹהַר אֲתָכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי ה' תִּטְהָרוּ** (ויקרא טז, ל) ~ ~ ~

נודה לקוננו, נצפה שיגאלנו עולמים, ישלח משיחו: יחס על-דל וגו' ונפשות אביונים יושיע [תהלים עב, יג], "א בתשרי תשפ"ו ~ד~

בהיותו הטוב האמיתי, [שידיעתה לא תהא מושגת לזולתו], **ביקש מסגרת ליתן הטבה לברואיו**. והנה גזרה חכמתו, **שלא יקנה לזולתו בכדי** [חינם], **אלא כשכר על בחירתו בטוב**. **הציב אותו בפרשת דרכים מאוזנת**, [מראשיתה היתה קלה, ומשחטא באכילת עץ הדעת, נהייתה בחירתו מסורבלת] **כחוט דק משוך על פני תהום**, ומי יגיד מראש כיוון בחירתו. משכך יביא אדם לעולמו כשהוא **במצב שקול** בין ימין לשמאל, ועליו **לחקור, לחתור** להשגת אמת מתבקשת. ובהשיגו האמת ועשיתו חפצו ית', הרי הוא **האדם השלם שיועד ליאור באור הנצח**.

הבריאה שברא, בת חדלון היא. **מוגבל מאז חטאו**. **מה הם חיי האדם בעוה"ז**, או מי הוא **ששמח ושליו ממש בעוה"ז**. ימי-שנותינו **בהם שבעים שנה ואם בגבורת שלמונים שנה ורהבם עמל ואון** [פיגז חיש ונעפה] (תהלים צ, י) (מס"י): **אדם יסודו מעפר וסופו לעפר**. **בנפשו יביא לחמו. משול כחרס הנשבר, כחציר יבש, וכצץ נובל, כצל עובר** [של עוף פורח], **וכענן קלה, וכרוח נושבת, וכאבק פורח, וכחלום יעוף**.

והנה שמו הקב"ה לאדם **במקום שרבים בו המרחיקים אותו ממנו ית'**, ובהם הם **התאוות החמריות**, אשר אם ימשך אחריהן הנה הוא מתרחק והולך מן הטוב האמיתי. ונמצא שהוא מושם באמת בתוך המלחמה החזקה, כי כל עניני העולם בין לטוב בין לרע הנה הם נסיונות לאדם. חלשלוש מול בולדוזר: כך הקב"ה אמר להם לישראל: בני, בראתי יצה"ר ובראתי לו תורה תכלין. ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו [קדושין לב] עדות ה' איש מלחמה לחייליו: נשק יחיד לצליחת הגשר: עסק התורה, וראשית חקמה יראת ה'.

~ ~ ~ ההבחנה הברורה בין מלכותא דרקינא מול מלכותא דארעא ~ ~ ~

הרשות הארצית לא נועדה לבנות עולם טוב, משופר, מידות טובות. השלטון נועד לאפשר חיים: **שאלמלא מוראָה, איש את רעהו חיים בלעו**. זאת ותו לא. לא מתיימרת להתמודד עם תיקון העולם, וגם לא תצליח ברצון כזה. שמעיה ואבטליון קבלו מהם. שמעיה אומר: **אהב את המלאכה, ושאנא את הרבנות, ואל תתודע לרשות** (אבות א, י). **כדי לטל רבנות על ידיה**. אי נמי, **אל תתודע לרשות, שלא יעבירוך על דעת קונך, כמו שארע לדואג האדומי** (רע"ב). הוא שכתבנו במטרת רשויות האזרחיות, להביא את המדינה לניהול תקין. **מלכותא דרקינא לא תסתפק בשגרת חיים**. מטרתה לחתור ולחקור למצוא את קיום האתגר לברוא עולם, להביא יצוריו לכדי שלמות, להקל מעליהם המשא, אם זאת יסייע בידם להשלים מידותם. אלו הם הלשונות המוזכרים בתפלתנו: **רוצה אתה בתשובת רשעים ואין אתה חפץ במיתתם**; אם-אחפץ במות הרשע כי אם-בשוב מדרכיו וחסה; שובו שובו מדרכיכם הרעים ולמה תמותו בית ישראל; שובו שובו מדרכיכם הרעים ולמה תמותו בית ישראל; החפץ אחפץ מות רשע הלוא בשובו מדרכיו וחסה; כי לא אחפץ במות המת נאם ה' א' והשיבו וחסו. **כולם מדגישים רצונו להיטיב, בהמצאת דרכי תשובה לחוטאים**, לכפר ולנקות כתמם, להשיבם למסלול עבודתו, למחות חטאם, והרבות שכרם. וגם חטא, מששבו מהם מאהבתו, נהפכו להם לזכויות, החוטאים לשעבר **עשירים המה**, לרכוש חלקם ונחלתם בעולם שכולו ארוך, עוה"ב, כי זו כל כוונתו בבריאת עולם, להיטיב לבוחר בטוב המכיר בטובו וגדלותו.

~ ~ ~ ~ ~

אלה הדברים אשר דבר משה אל-כל-ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף בין-פארגן ובין-תפול ולגן ונחצלת ודי זקב: לפי שכן דברי תוכחות, ומנה כאן כל המקומות שהנעיסו לפני המקום בהן, לפיכך סתם את הדברים והזכירם ברמז מפני כבודו של ישראל (רש"י). אחד עשר יום מחלב דרך הר-שעיר עד קדש ברנע (דברים א, א): אמר להם משה: ראו מה גרממם. אין לכם דרך קצרה מחורב לקדש ברנע כדרך הר שעיר, ואף הוא מהלך י"א יום, ואתם הלכתם אותה בשלושה ימים (רש"י).

הימים הללו, ימי מבחן הם. עברנו מדורי דין, לגוניהם. ימי אלול, הכנה מרוממת. ימי א' בתשרי, ראש השנה, יעברון לפניך כבני מרון. יום הכפורים לכאורה סוגר את ימי הדין. לא! יש לנו עוד 11 יום, בין י' תשרי לכ"א בו, הושענא רבה. אחר שמנה לנו התרעותיו על מלכודות, במנותו מקומות חטאיהם, הזכירנו בסקירה זו איך חלפנו מול הר שעיר, להזכירנו את אחי אבינו, עשו. למרות שגדל בבית יצחק, לא צלח את נסיונותיו ונפל בפיתיונות החטא. הזהרו גם אתם. עד הגיעכם על קדש ברנע, הוא שער לחצר מלך, להשגחתו ופקוחו, ארץ אשר-ה' אלהיך דרש אתה תמיד עיני ה' אלהיך בזה מרשית השנה ועד אחרית שנה (דברים יא, יב).

כאן סוד: סעיף מפתיע עשוי להכריע בדיננו: אין התביעה השמימית מבקשת עמידה עקשת ללא חישוב הנסיבות. הבקשה להביאנו אל הטוב האמיתי, ובכל מחיר. אף במחיר קרצוף ויסורים המצרפים גופו ונפשו של אדם. יחשבו בסכום כל פרור שיכול לזכותנו בדין. לכך הרבו בעלי המוסר בהמלצה קריטית, לקבל על עצמי הטבת דרכי, אף בקבלה פעוטה, ובלבד שאבקש התקדמות לכיוון טוב, וכבר נהפך דיני לטובה [רכב הנוסע במהירות אפסית, 1 קמ"ש, מתקדם, לאיטו, אולם בסוף זמן יגיע למחוז חפצו, לעומת העומד, שלעולם לא יתקדם].

~ ~ ~ ~ ~